

مطبعه و محل اداره :

جفبال اوغلنده امنيت
مندوفى جوارنده
شنكول يقوشنده
۲۷ نومرو

مشاورت قلم

۱۲۲۶

مسلکمزموافق آثار
جدیده مع الممنونه
قبول اولنور

درج ایدله بن آثار اعاده اولتماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیانده و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه و ده بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

آبونه بدلی

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

مسلمانان و مدنیّت

مسلمانانغه ، مسلمانلرک حاله بر نظر

بوندن اولکی فصللریمیزده جهان، متممندنه کوردیکمز بوتون ترقیاتک استنادکاهی اولان مدنیّت اساسلرینی تمهیدایتدک؛ او اساسلرک اصول اسلامیه نیک بر جزئی اوله بیله جکئی ، حتی بر نظر تدقیقک اوندری و اصولدن اقتباس ایدلمش ظن ایده جکئی محسوس دلائل ایله اثبات ایدک ؛ سوکره مسلمانلغده کی بو اساسلرک قوانین خلقتیه ، قوانین حیاته انکاری قابل اوله میه جق درجه ده مطابق کلمی حیثیتیه اصلا تبدیل و تغییره معروض قالمیه جقئی براهین ایله کوستردک ؛ نهایت عالمده کوریلن بوتون ترقیاتک ، فکر بشر طرفدن سیل کالی طی ایچون آتیلان بوتون خطوه لرک مسلمانلغه تقریدن بائعه برشی اولمادیغنی ، ایشک عاقبت دین مبین اسلامک فانی باقی هرایکی سعادت ، هرایکی راحتی کافل بر قانون عمومی اولدیغنده بوتون عقلای بشرک اتفاق ایتسیله نتیجه لنه جکئی سوبلدک .

أوت ، اسلام اودین عمومیدرک انسانیت طور دقجه پایدار اوله جقدر ؛ اوقانون التهدیرک حکمای عالم طرفدن بیکلرجه سنه دن بری آراقمقده در . بوتون مللرک عقلای اعصار ماضیه دن بری عمومی بر دین حق تحریر سنده ایدیلر . اوله بر دین حق که هم مادی اولان بدمک ، هم معنوی اولان رو نیک حاجاتی تأمین ایده جک ، هرایکسینک مطالبی بر قانون عادل مقتضاسنجه یرلشدیریه بیله جک سوکره بو مطلب آره سنده اوله بر نسبت ایجاد ایده جک که بری ایچون دیکرینه تجاوزه امکان قالمیه جق .

أوت ، عقلای ملل بو ایشه پک زیاده اهتمام ایتدیلر . بوغایقی بولق ایچون هر طرفه باش اوردیلر . زیرا اونلر بیلورلردی که روح ایله بدندن مرکب اولان انسان بو ایکی جوهرک مطالبی تطمین خصوص سنده کمال اعتداله رعایت ایتیه جک اولورسنه برینک مطالبنده افراطه دوشر ؛ بونک نتیجه سی اولق اوزره ده وظیفه حیات خللدار اولور ؛ اوده کندیسنی اوله مدهش بر جریان قاپدیررک سوکنده بر حاله چارپه رق ، وارلغندن بیله بیوش قالیر . نهایت ابنای نوعنک باشنه بر مصیبت ، کسلیلر ، یاخود اونلرک آره سنده سقط بر عضو اولور .

حسن صکره دلیل ، حادثات تاریخیه دن صکره برهان اوله میه جق ایچون بتون بو عقلا کوردیلرک روحک مطالبی ایله جسمک مطالبی طوغری بر میزان ایله طارقیان ، بو ایکی جوهرک منقاد اولسی لازم کلن قانون محکمک دائره سی چیز میان بتون مذاهب ملتلی ایکی قسمه اییررک بونلرک آره لرده شورشلر ، فتنلر ، قیاملر اوزون مدت دوام ایدرک نهایت بر طرفک غلبه سیله خاتمه پذیر اولور . بو طرف غالب حریت مطلقه یی الله ایده رک اوکنده صولتی تعدیل ایده جک بر مانعه کورمیدی ارتق او ایکی نوع مطالب انسانیه نیک

بر نوعنده آلا بیلدیکنه افراطه دوشر ، عاقبت طبیعتک بر صیحه سی اونی کریه چه ویررک اوزمان بر وارمش ، بر یوقش سوزینه ماصدق اولور . تاریخ اقوامی تتبع ایدنلر بو حقیقتلری پک واضح بر صورتده کوره جکلرندن بز بوراده تفصیله لزوم کورمبورز .

بزه کلنجه بویه روح ایله جسمک مطالبی بصورت عادله ده توفیق ایده جک ، برینک صلاحی دیکرینک صلاحیه مربوط بولندیره جق بر دین عمومی تحریری خصوص سنده حکمایه اک اول حق ویرنرندز . ذاتاً بدن کی روحکده مختلف بر طاقم خسته لقلره ، شفالره معروض اولدیغنی اثبات ایتشدیک . انسان حفظ الصحه قوانینی بیلمدیکه وجودی مهلک بر طاقم عوارض طبیعتدن محافظه ایده میه جکی کی روحی ده امراض معنویه غوائلندن صیانت ایچون حفظ الصحه روح قانونی دین بر قانونه واقف اولسی شرطدر . ایدی انسانی وجوده کتیرن بو ایکی جوهر بری دیکرینک مرضیه متأثر اولاجق طرزده موضوع اولدیغنی ایچون هرایکسینک صحتدن بحث ایدن قانونلرک آره لرده بر مناسبت ، ملائمت بولمق لازمدر ؛ تا که برینک مقتضاسنجه حرکت اولدیغنی صورتده دیکرینه ضرر ایراث ایدلمش اولسون .

ایشنه بو حقیقت خصوصیه عصر حاضرده هیچ مناقشه کورتوره میه جک بدیهیات صیرهنه کچمشدر زیرا موجودات بونک صحتته بر شاهد عادلدر . ذاتاً اوروا علماسی دیانت طبیعه اسمیه بر دین وضعه سوق ایدن سائقده بو حقیقتدن بشقه بر شی دکلدیر . حقایق علمیه و فلسفیه اوزرینه تأسیس اولنان بویکی دینک اک باشلی اساسلرینی « قارو » دن مجملاً نقل ایده جکمز :

« دیانت طبیعه نیک اساسلری ؛ الله مختارک وجودینه اعتقاد ایله باشلار . او الله کائناتی یاراتمیشدر . کندوسی عوالم کونییه دن ونوع انسانیدن متمیزدر . جسم انسانیده ذکا ، حریت صفتلریله متصف نروح واردرک مدت امتحانی کچیرمک ایچون بون مادیده محبوسدر . نروح ایچون ساکن اولدیغنی جسمی تطهیر ایدرک سمایه طوغری یوکسلیمک ممکن اولدیغنی کی خاک مذکته دوشورمکده قایلدر . ادراکک موقعی - سندن یوکسکدر : بتون دیکر حریتلرک منشأ اولار حریت اخلاقیه باشی بوش بر اقلیمه رق اعتدالک نفوذی آلتنه تودیع ایدلمیدر . اخلاق فاضله یه کنندی اسم حقیقیسی ویرلمیدرک اوده امتحان و ابتلادن عبارتدر . کذلک غرض حقیقیسی تعیین اولمیدرک اوده روحی تدریجاً علائق جسمانییه دن تخلیصدر . دها صکره قانون ترقی بی اعتراف ایتک کلیر معافییه انسانیتک بالکرسعادت مادیه جهته کی ترقیسی کوزه دیلوبده بوسعادت پک بر حاله کتیره جک اولان تمایلات فاضله بر طرفه بر اقلما ملیدر . »

شبهه سز دیانت اسلامیه نیک اساسلرینه دائر یوقاریکی فصللرنده سوبلدیکمز سوزلره دیانت طبیعه نیک شو قاعده لرینه نظر امانه باقنلر عیاناً کوره جکلردرک مسلمانلق اعصار قدیمه دن اعتباراً زمانه کلنجه قدر کلوب کچن حکامک بیک جان ایله تحری ایتدیکی غایه آمالک ، تا ، کندیسیدر . شو حقیقی ادراک ایدن نظر امان بر قدر انقلابات

ویزبوت یا تختی رنگین نورلره ، نور عرفان و معرفته غرق ایتکه باشایوردی .

تاریخ کوستریورکه ، ملل غالبه زیر تابعیته آلدقلى اقوامه یالکز سیاست و ماده حاکم اوله بیلورلر . ملت مغلوبه نك معنویاتنه حاکم اوله بیلمك ایچون مستولیرك قوت و حشمت ماده جه اولدینی کی علماً و مدنیة ده تحت حکمه آلدقلى قومك فوقنده بولنه لری ایجاب ایدر . عکس تقدیرده ، ملت مغلوبه چوق کچمکسزین معنا ملت غالبه قوت و نفوذینی الده ایده بیلور .

اسلاملر ، شرقده غربده ، استیلا ایتدکلى ممالك اهالیسنه علماً و اخلاقاً هر جهتجه فائق ایدیلر . بو سایه ده درکه لواى معظم محمدی آلتنه صیغیان مللارک مادیات و معنویاتنه وحتی وجدانلرینه بیله حاکم اوله بیلمه شلردر . ابن نصیرك اندلسه آباق باصدینى تاریخندن اعتباراً اون اونیش سنه صکره اندلس اهالى قدیمه سی لسان مادر زادلرینی براقشیلر ، هپسی عربجه تکلمه باشلامشلردی . لسان محلی نك متروک بر حاله کله سی ایچون اوتوز قرق سنه کافی اولمشدی .

آوروپایه قدم زن استیلا اولان اسلاملر ، اسپانیایی جهالت مطلقه ایچمنده بولمشلر ، فقط وظیفه تعلیم و ارشادی بحق ایفا ایلدشلردر . بو تاریخندن اعتباراً شرقدن غربه بر سیلابه معرفتدرکه آقغه باشلادی . فریضة حج ، عالم اسلامك اك مهم وسائط تنوریه سندنذر : اندلس دن قالدقلى ارض حجازه قوشان موحدین ، عودتده مملکتلرینه طاقلى خاطرهلرله برابر رنگا رنگ علم و عرفان شکوفه لریده کوتوریورلردی . دینی اولان بو زیارتلر ، بالاآخره علمی سیاحتلرله تنویج ایدلمک باشلاندی : محمد بن عبدون ، ۳۴۷ تاریخ هجرینسنده شرقه سیاحت و دارالعرفانلرده اکتساب معرفت ایتدکدنصکره اندلسه عودت ایلمشدی . شرقك اك بلند ناصیه لرندن (یونس بن هاران) اندلسه عزیمت واورالرده نشر علوم و اجرای طبابتله اشتغالی اختیار ایلمشدی . یونس ، احمد و عمر نامنده کی مخدوملرینی اکیال تحصیل ایتك اوزره بغداده کوندرمشدی . بو ایکی کنج اندلسه عودتلرنده اجرای طبابت و تدریساته نظریات و تطبیقات فیهی نشر و تعمیمه چالشمشلردر . اندلس خلیفه لری بر چوق احسانلر ، انعاملر بذل و بیوک بیوک فدا کارلقلرا اختیار ایلدکلى شرقدن اعظم ارباب علمی اندلسه جلب و دعوت ایدیورلردی .

دها طقوزنجی عصر میلادیده طبماً بك نزیه بر شاعر اولان عبدالرحمن ثانی نك صیت معارف و وریسی اقلیم شرقی طولدرمشدی . بك چوق ارباب علم ودها فوج فوج اندلسه قوشیورلردی .

فقط ، اندلس آنجق اونجی عصر میلادیده درکه بغدادله علماً مدنیة وقابت ایده بیله جك مرتبه بلنده واصل اوله بیلدی . دردنجی عصر هجرى ، مدنیت اسلامیه نك اسپانیاده اك زیاده ششمه دار اولدینی بر دور عالیدر .

اجتماعیه آرمسنده بشریتك سییل ترقیه آتمقده اولدقلى خطوه لرك دیانت اسلامیه اساسلرینه تقریدن بشقه برشی اولمادیغنی کوره رك مدهوش قالیر ، نهایت مسلمانلغك خالق ذوالجلال طرفندن بشریتك پیشگاه تعالیسنه وضع اولنش برغایه آمال اولدینی ، کونك برنده او غاییه وصول ایچون ایجاب ایدن استمدادك کندی فطرتنه مودوع بولندینی حقیقه تأید ایدر .

هم اونظر امعان قوم عرب ایچمنده حادث اوله رق بر زمانلر وحشتك غفلتك منتهاسنده بولناز اوملتی « خیرامة اخرجت للناس » پایه بلندینه قدر اعلا ایدن انقلاب مدهشك حکمتی شیمدی آکلار .

محمد ماکف

اسلامده فن و فلسفه

دردنجی عصر هجریده اندلس . — عالم اسلام طقوزنجی عصر میلادی امتدادنجیه علماً ، مدنیة اوج ترقی و تکامله طوغری ایلرله دیکی ائشاده ، اورویا ، دبدبه احتشام نمونیه بوکون بزى دوچار بهت و حیرت ایدن بو جهان معرفت ، کثیف بر کابوس جهل و تعصب آلتنده قیورانیور ، ازیلیوردی .

بر طرفندن دره بکلر ، قراللر ، دیگر طرفندن قاردیناللر ، پاپلر ، رقابت ایدرجه سنه بر کوششله ، خلقك موجودیت حیاتیله لرینی کیریورلر ، قوه مفکره نی محو ایتك ایچون بوتون غیرتلیله چالیشیورلردی .

اعتسافات و تلقینات سفیه ، افراد اهالى بی جهل و تعصبك قورقنج کردابلرینه طوغری سور و کلیوردی .

جهالت ، تعصب و سفالتك مدهش بر پیشداریدر . ظلمت جهالتدن بحق استفاده ایده بیلمك اصولی بك کوزل تطبیق ایدن غدار پرلر ، معنوه پایاسلر ، بلا پروا متصل خلقك عروق حیاتیله سنی نه میور ، حریت شخصیه لرینی چیکنه یورلردی .

آوروپا باربارلری ظلم و سفالت و جهل و تعصبك مرحتسز پنجه لری آلتنده قیورانیور ، ایکله یورلر ، عرض شکایت ایده جك ، اسباب تخلیص اوکره ته بیله جك بر مرجع بوله میورلردی .

حالبوکه عینی زمانده شرق ، مدنیت و عدالت اسلامیه سایه سنده بر کلبن سعادت ، بر شکوفه زار عرفان حالنده ایدی .

آوروپا قطعه سنده ، علم و معرفت نامنه ، پایاسلرک اذیرلکلى بر قاج پارچه دعا ، قاردیناللرک محصور و همیاتی اولان خرافات وروایاتدن باشقه برشی یوق ایدی . آوروپا بوتون معناسیله بر وحشت آباد جهالت ، بر مشهر اعتساف و تعصب منظره سی عرض ایدیورلردی . ایشه بو ائنالرده ایدی که جنوبدن ، جبل طارق ماورای ششوا هقندن طلوع ایدن نیر اسلامیت ، اندلس خطه سنی ،